

Marc Raabe

De kelder

A.W. Bruna Uitgevers

Proloog

Er klopt iets niet! Lotte Wißmann kijkt naar de twee mannen op het perron van het metrostation. Meteen galmt de indringende, welluidende stem van haar vader door haar hoofd: 'Onzin, Lotte, dat verbeeld je je maar.' Met dat vaste gebaar van zijn hand erbij, alsof hij vliegen wegjaagt.

Niet nu, deze gedachte, of liever, niet nu dat gevoel; alsof die twee mannen door een donkere wolk worden omgeven. 'Bespaar me die stemmingen van je, lieverd,' zou haar vader nu zeggen.

Lotte probeert de twee mannen op het perron te negeren, ze kijkt weg. Stemmingen. Nou ja. Maar misschien heeft hij wel gelijk. Er is ook geen kruid tegen die man gewassen. Iedereen geeft hem uiteindelijk gelijk. Papa de doener, papa de baas, papa de realist.

Ze kijkt opnieuw naar de mannen. Ze staan dicht bij de rand van het perron, een stukje bij de anderen vandaan. Opvallend dicht bij de rand. De ene staat dicht tegen de andere aan, opdringerig, agressief bijna. Er is iets gaande, daar, fluistert haar zesde zintuig.

Lotte stoot Christian aan met haar elleboog en grijpt naar zijn hand. Zijn sterke, warme hand omsluit de hare, ze voelt zich meteen weer veilig. 'Heb je die rare kerels gezien, daar verderop?' vraagt ze zachtjes.

'Hè, wat?' Christian fronst zijn wenkbrauwen. Zijn blik dwaalt over het perron van het Berlijnse metrostation Hermannplatz, schiet heen en weer langs de wachtenden voor de gele, glimmende tegels tegen de muren. Het is bijna vijf uur

's middags. Topdrukte. Ondanks corona is er van alles aan de hand, maar niet zoveel dat Chris die twee niet onmiddellijk had kunnen zien. Vreemd, dat ze hem niet onmiddellijk opvielen. Vrouwen hebben een beter ontwikkeld instinct voor gevaar, denkt Lotte. Ze is nu drieëntwintig en haar eerste aanranding doorstond ze op haar twaalfde, een zakenrelatie van haar vader die met zijn worstenvingers door haar zijdezachte blonde haar woelde en toen in haar tepels kneep. Zo vroegrijp, fluisterde hij haar knipogend toe. Haar vader zag het niet en ze vertelde het hem ook niet. Hij zou haar ook vast niet hebben geloofd, of zijn schouders hebben opgehaald. Er was ook niet zoveel aan de hand, had ze toen gedacht. Drie jaar later volgde de tweede aanranding. Een vent die haar, toen ze op weg naar huis was, de bosjes in trok en... ze duwt de gedachte weg. Ze wil zich niet smerig voelen en ook niet klagen. Het had tenslotte erger kunnen aflopen. Ze leeft nog.

'Wie bedoel je?' vraagt Christian.

'Nou, die twee daar,' zegt Lotte. 'Helemaal aan het eind van het perron.'

Christian volgt haar blik. Nu ziet hij wie ze bedoelt. Naast de lichtgroene, betegelde zuil die de trap naar de Hermannplatz scheidt van de tunnel naar lijn 7, staan twee mannen, de achterste opvallend dicht tegen de voorste aan.

'Wat is dat, wat doen die daar?' vraagt Lotte.

'Nou ja,' mompelt Christian. 'Kan van alles zijn, toch?'

De beide mannen staan met hun gezicht naar de rails. De voorste heeft grijs, warrig haar, de achterste is zwaarder gebouwd en langer. Hij heeft een donkerblauw jack aan en draagt een pet met oorkleppen. Het lijkt alsof hij de man met het grijze haar bedreigt. Die haalt zijn portemonnee tevoorschijn. De man met de pet grist hem uit zijn handen en stopt hem weg.

'Zag je dat?' fluistert Lotte.

'Ongelooflijk,' zegt Christian, 'hij berooft hem.'

In plaats van de grijze man los te laten, blijft de man met de pet hem stevig vasthouden. Hij sist iets in het oor van de oudere man. Lotte kan de woorden niet verstaan, maar zijn gebaren doen haar huiveren.

‘Hé, hij duwt hem naar de rand,’ zegt Christian. Geschrokken doet hij een stap naar voren.

‘Chris, wacht.’ Lotte knijpt in Christians hand om hem te waarschuwen, maar hij negeert haar, loopt door en trekt haar mee, steeds dichterbij de beide mannen toe. De voeten van de man met het grijze haar schuiven nu over de veiligheidslijn op de tegelvloer. Tot de rand van het perron resten hooguit nog dertig centimeter.

‘Ik zeg je toch dat ik die niet meer heb,’ kreunt de man. Lotte en Christian zijn nu zo dichtbij dat ze elk woord kunnen verstaan.

‘Een kopie dan,’ snauwt de man met de pet, terwijl hij hem nog dichterbij de rand duwt.

‘Jezus, het zal toch niet,’ bromt Christian. Hij heeft een sterk ontwikkeld rechtvaardigheidsgevoel. Als er opstootjes zijn wil hij ingrijpen, bemiddelen, helpen. Lotte vindt dat geweldig aan hem – maar nu even niet; ze schaamt zich er ook voor. ‘Chris-his,’ zegt ze smekend. Met twee handen aan zijn arm hangend probeert ze hem tegen te houden. ‘Doe voorzichtig.’

‘Ik heb geen kopieën,’ zegt de oudste van de twee.

‘Kopieën zijn er altijd.’

Nog maar tien centimeter tot de rand.

‘Je ziet toch wat daar gebeurt?’ Chris probeert Lotte van zich af te schudden. Ze lijkt wel een slingeraap, maar ze wil hem hoe dan ook tegenhouden. Was Chris maar niet zo sterk!

‘Ik heb geen kopie, echt niet!’

‘Zeg me dan waar ze is.’

‘Dat weet ik toch niet!’ De schoenpunten van de man met het grijze haar steken al over de rand van het perron uit.

‘Hé daar!’ roept Christian. Hij staat nu op drie stappen bij de mannen vandaan. ‘Laat die man los!’

Heel even lijkt het alsof iemand de tijd heeft stilgezet. De gele tegels glimmen dof, de tunnelbuis is een zwarte muil. De man met de pet trekt met een irritante onverstoobarheid zijn mondkapje omhoog en draait zich dan pas om. Alleen zijn ogen zijn nog zichtbaar, een smalle streep met een kille, woedende blik.

‘Chris!’ zegt Lotte ongemakkelijk.

‘Hou je erbuiten, jongen.’ Zijn stem wordt gedempt door het blauwe masker.

‘Eerst die man loslaten!’ zegt Chris nadrukkelijk. Hij heeft zich in zijn volle lengte opgericht. Zijn rug recht, stevige schouder en bovenarmen, hij weet maar al te goed dat de meeste mensen bij de aanblik alleen al inbinden. Maar die man met die pet is anders, Lotte voelt het meteen. Het liefst zou ze wegrennen, Christian meeslepen, zelfs als ze die keurige oude meener in de steek zouden laten. ‘Chris, alsjeblieft!’ Ze trekt nog een keer aan zijn arm.

‘Luister naar je vriendin,’ bromt de man. Het kapje over zijn mond beweegt ritmisch mee met de woorden.

Een dof gedreun klinkt op in de tunnelbuis. In de verte duiken de koplampen van lijn 7 op.

‘Verdomme!’ Chris schudt Lotte af en stort zich op de man met de pet. De oude man struikelt vlak bij de rand van het perron, plotseling blinkt er een mes in de hand van de andere man. Lotte schreeuwt. Chris weert het mes af met zijn linkeronderarm, grijpt de arm van zijn aanvaller en houdt die in een ijzeren greep. De oude man schiet Christian te hulp; hij grijpt de man van achteren, probeert hem onhandig in een wurggreep te nemen.

‘Chris!’ gilt Lotte. ‘Pas op!’

Het gedreun in de tunnelbuis wordt snel luider, de koplampen komen dichterbij. De man met de pet schopt naar Christians benen. Met een krachtige draai van zijn bovenlichaam trekt hij zijn arm naar zich toe, zodat Christian – die hem nog altijd vasthoudt – in een pirouette om hem heen over de rand

vliegt. Lotte probeert Christian nog te helpen en zich op de aanvaller te storten, maar het is te laat. Een fractie van een seconde lijkt Chris boven de rails te zweven. Uit de tunnelbuis waait een vlaag koude tocht, de metro komt er als een afgevuurd schot achteraan. De gele neus van de metro ramt Christian recht van voren en sleurt hem mee. De klap van zijn lichaam tegen het metrostel wordt overstemd door de piepende remmen van het treinstel.

Verbijsterd kijkt Lotte naar de plek waar Christian net nog stond. Ramen, stangen, schuifdeuren, gezichten, reflecties – het spoor is één wirwar van trillende strepen. De man grijpt Lotte bij haar haren, trekt haar daaraan overeind en stompt haar in haar buik. Kreunend struikelt ze achterover, valt, en ziet nog net vanuit haar ooghoek hoe de man met de pet de man met het grijze haar met zijn elleboog in zijn borst ramt. De oude man knalt met zijn rug tegen de metro, die nog niet eens stilstaat, hij klapt voorover op het perron.

Het krijsen van de remmen klinkt oorverdovend.

O, mijn god, Chris!

Lotte ligt op het perron en verkrimpt van pijn. De metro staat stil, de deuren glijden open. De man met de pet stopt snel het mes in zijn zak. Lotte vraagt zich af waar het bloed op het lemmet vandaan komt. Een vrouw stapt uit de metrowagon, ze kijkt Lotte met grote ogen aan en begint te schreeuwen. De man draait zich vliegensvlug om, sprint naar de trap richting Hermannplatz en verdwijnt in de drukte. Een paar seconden later lijkt het alsof hij er nooit is geweest. Lotte begint plotse-ling te trillen als een espenblad en slaat haar armen om zich heen. Pas dan merkt ze hoe nat haar buik is. De wereld om haar heen wordt kleiner en kleiner.

Een man buigt zich over haar heen en tikt op haar wang. ‘Hallo? Kunt u mij horen?’

‘Papa?’ fluistert ze. Tranen stromen over haar wangen. ‘Hij heeft Chris vermoord!’

‘Ssst. Rustig maar. We halen hulp.’

‘Papa, je moet hem vangen. Alsjeblieft. Ik wil dat je hem...’
haar stem breekt, voor haar laatste woorden heeft ze al haar
kracht nodig, ‘... dat je hem... afmaakt.’

Zes weken later

1

Tom doet zijn ogen open met het vreemde gevoel dat er iets niet klopt. Het is donker en zijn keel is kurkdroog. Hij probeert overeind te komen, wil naar de badkamer, een glas water, in godsnaam, lekker koud, even bijkomen – maar plotselinge, felle steken in zijn hoofd doen hem terugzinken in zijn kussen. Zijn bed lijkt ineens heel smal, alsof het is gekrompen, zijn kussen lijkt juist vreemd dik.

Waar is Anne?

Wat is dit voor bed?

Hij hoort ergens monotoon ademen.

Zijn ogen tasten de kamer af, de muren. De verhoudingen kloppen niet. Het raam ontbreekt, en ergens waar geen raam hoort te zitten, zit er wel eentje. In de verte licht een gebouw op in een gelige, nachtelijke gloed. Een groot gebouw, een soort van kasteel, met een hoge, slanke toren. Hij knippert met zijn ogen. Die lichte vlek bovenin, is dat een torenklok?

Natuurlijk is dat een klok! fluistert Viola tegen hem. *Op kerktorens zitten toch altijd klokken.*

Tom wil protesteren: meestal – op kerktorens zitten meestal klokken, niet altijd. Bovendien staat er geen kerktoren voor mijn raam!

Viola overdrijft graag. Maar goed, welke tienjarige doet dat niet?

Je zeurt altijd zo, fluistert ze.

Tom onderdrukt een zucht. Ja hoor, Vi, ik bedoelde het niet zo.

Viola kan het niet uitstaan als hij de oudere broer uithangt.

Hij ziet haar op de rand van zijn bed zitten, in haar veel te grote streepjespyjama. Ze kijkt uit het raam dat er niet is, maar dat er zou moeten zijn. Hij kan haar gezicht niet zien, alleen het puntje van haar neus. Haar wilde krullen komen in beweging, gedachteloos frunnikt ze aan iets wat aan een snoer om haar nek hangt.

Die verdomde sleutel natuurlijk.

Tom wil haar er niet wéér naar vragen, dat heeft hij al veel te vaak gedaan en een antwoord heeft hij nooit gekregen. Het is en blijft zijn schuld dat Viola toen spoorloos verdween. Als hij haar niet had verteld dat hij die sleutel had gevonden, was ze er misschien nog geweest.

Hij wil haar hand grijpen, in de krankzinnige hoop dat die van vlees en bloed is, maar graait in het niets. Tom kijkt opnieuw uit het raam naar de nacht. Hij tast zijn geheugen af naar het geel oplichtende gebouw met de toren en het uurwerk, maar zo'n gebouw staat nergens aan de Heckmannufer waar hij woont. In heel Kreuzberg vind je nergens zo'n gebouw. In heel Berlijn niet.

Als hij niet beter wist, zou hij denken dat het het Britse parlement was, met de Big Ben.

De gedachte vervliegt.

Hij knippert met zijn ogen en kijkt nog een keer. De toren, de klok, de omtrek van het gebouw ernaast, met die neogotische toren die scherp afsteekt tegen de nachtelijke hemel. Het is de Big Ben. En ernaast het Britse parlement.

Met een ruk komt hij overeind, hij kijkt uit het raam en ziet het nachtelijke Londen.

Achter hem gaat schel een alarm af.

2

Het begint bijna altijd op dezelfde manier: Viola's tong beschrijft een cirkeltje rond haar lippen. Geconcentreerd trekt ze aan de losse tegel in de muur. De tegel maakt een schurend geluid in de doodstille kelder, het gaat haar door merg en been. Ineens lijkt het weer alsof ze niet alleen is, ze werpt een snelle blik over haar schouder.

Niets.

De kelderruimte achter haar lijkt te ademen. De kasten links en rechts werpen zwenkende schaduwen, aan het plafond hangt een bungelende, vieze spinnenlamp, die een vermoeid en stoffig licht verspreidt.

Viola pakt de tegel met haar vingertoppen beet aan de randen, trekt opnieuw, maar de tegel klemt alsof hij tegenstribbelt.

Haar geweten meldt zich en fluistert in haar oor.

Ga weg. Laat me met rust!

Heel even lijkt het alsof ze zweeft en ze zichzelf van bovenaf ziet, zoals ze daar voor de muur staat en aarzelt. Is het niet gemeen, wat ze doet?

Ze houdt van Tom, echt waar! Al is hij soms onuitstaanbaar. Zo zijn oudere broers nu eenmaal. Veertien! Zij is maar vier jaar jonger. Maar Tom doet altijd alsof hij haar overal tegen moet beschermen. Een wonder, dat hij haar toch van die sleutel heeft verteld. Dat verhaal van dat lijk in het water heeft hij er vast bij verzonnen. Dat doet hij vaker als hij haar ergens niet bij wil hebben.

Alsof ze daar nog in trapt!

Vooruit, nog een keer. Met gevoel.

Ha! Kijk dan!

Met een krassend geluid komt de tegel los van de muur. De spinnenlamp tekent haar schaduw op de muur, precies waar het gat zit. Ze veegt haar krullen uit haar gezicht, haar schaduw doet haar na; die krullen lijken wel donkere vlammen op de muur. Uit het zwarte gat weerklinkt een zacht gefluister, alsof hij haar roept.

Ja of nee?

Ze bijt op haar lippen. De sleutel is Toms geheim. Hij ligt in Toms geheime bergplaats.

Nee dus.

Maar Tom weet niet dat er nóg een geheim bestaat. Háár geheim. Want zij weet van wie die sleutel is. En als ze die sleutel niet aan hem teruggeeft, wordt het niets met die verrassing.

Ja dus!

Weer zweeft ze door de lucht, ziet ze zichzelf van bovenaf, hoe ze met haar spitse vingers in het gat naar de sleutel graait, hem te pakken krijgt, hem snel bij zich steekt en dan het kleine briefje in het gat steekt.

Sorry. Vi, heeft ze erop geschreven.

Buiten is het kil en vochtig.

Haar rode fiets staat in de schuur op haar te wachten. Vroeger fantaseerde ze altijd dat het een paard was, dat zachtjes snoof ter begroeting. Als ze erop springt, knarst het zadel zachtjes. De dynamo snort, het licht flakkert geel. Ze is nog nooit zo laat alleen buiten geweest. Ze trapt hard op de pedalen, hoog boven haar hoofd vliegen de lantaarnpalen voorbij.

De predikante woont aan het eind van de straat. Vi klapt haar standaard uit. ‘Zo terug,’ fluistert ze terwijl ze het zadel aait. De bel galmt hard en schrill, als een alarm dat afgaat. Achter het raam in de deur duikt een schaduw op in het licht. Het golvende glas trekt aan de gestalte, die dreigend groot wordt. De deur gaat open, Viola houdt haar adem in. Voor

haar staat een dikke, vormeloze man met een angstaanjagend bleek, pafferig gezicht, spleten tussen zijn tanden en een glazige blik alsof hij dood is en dagenlang in het water heeft gelegen.

3

Kort nadat het doordringende gepiep is begonnen, zwaait de deur open en gaat het licht aan het plafond aan. Tom knijpt met zijn ogen. Plotseling staat er een bleke vrouw met rood haar in een doktersjas in de kamer. Ze heeft een wit, medisch mondkapje op, ze zegt iets tegen hem, maar hij verstaat er geen woord van. Het duurt eventjes voor Tom begrijpt dat ze hem in het Engels aanspreekt – ze zegt dat hij beter weer kan gaan liggen.

Hij is duizelig, zijn lichaam functioneert niet.

Er klopt allemaal niets van.

De dokter vraagt hem weer te gaan liggen en komt aan zijn bed staan. Haar ogen staan bezorgd, lichtblauwe, koele ogen kijken hem aan. Ze is jong, althans, voor een arts, hooguit dertig. Haar haar is in een staart gebonden, de pieken die zich hebben bevrijd, strijkt ze uit haar gezicht. Ze kijkt naar een van de monitoren achter Tom. Daar komt het gepiep vandaan. Aan zijn linkerkant belemmert een kamerscherm het zicht.

‘Waar ben ik?’ vraagt Tom. ‘In een ziekenhuis?’ Hij hoort hoe slepend hij spreekt, zijn stem klinkt mat.

Ze fronst haar wenkbrauwen.

Hij probeert het in het Engels.

Nu glimlachen haar ogen boven het mondkapje. ‘Gefeliciteerd,’ zegt ze in het Engels. ‘De tweede test hebt u ook doorstaan.’

‘Test?’ mompelt Tom. ‘Wat was dan de eerste, eh, test?’

‘Wakker worden.’

Tom weet niet of ze een grapje maakt of serieus is. Zijn blik

valt op haar doktersjas, waar een glimmend naambordje op is gespeld. DR. JILLIAN HARRIS.

Dr. Harris heeft slanke vingers, die nu op een paar knoppen drukken. Het piepen stopt. Achter het kamerscherm meent hij nu het geluid van beademingsapparatuur op te vangen.

‘Gaat u alstublieft weer liggen,’ zegt dr. Harris nog een keer.

‘Ik wil niet liggen,’ broemt Tom. ‘Ik wil weten waar ik ben.’

Ze beloont zijn eigengereidheid met het optrekken van haar wenkbrauwen en schijnt een seconde later met een klein zaklampje in zijn ogen. ‘In het St. Thomas’ Hospital in Londen,’ zegt ze terloops. Haar stem wordt gedempt door het mondkapje. Haar gezicht is nu heel dichtbij, hij ziet de paarsige wallen onder haar ogen schemeren. ‘Volgt u alstublieft met uw ogen mijn vinger zonder uw hoofd te bewegen.’

‘Waarom?’ wil Tom weten.

Haar blik verraadt dat ze zijn vragen storend en een beetje irritant vindt. ‘Ik moet een blikrichtingstest...’

‘Nee, waarom ik hier in Londen ben.’

Dr. Harris laat haar hand zakken. ‘U weet niet waarom u hier bent?’

‘Ik weet niet eens hoe ik in Londen ben beland.’

Ze zwijgt kort. ‘Welke dag is het vandaag?’

‘Ik, eh... maandag?’ Hij had net zo goed zaterdag kunnen zeggen.

‘Hmm. Vrijdag. Wat is uw naam?’

‘Tom. Tom Babylon.’

Ze knikt. ‘Dr. Jillian Harris.’ Een vluchtig glimlachje glijdt langs haar ogen.

‘Dat weet ik,’ broemt Tom.

‘Kijk eens aan. En lezen kunt u ook. Wat is uw beroep, mister Babylon?’

‘Rechercheur. Ik werk bij Moordzaken in Berlijn.’

‘Moordzaken, Berlijn. Duitsland dus. Aha.’ Ze gaat door met de test met haar vinger. ‘En u hebt geen idee waarom u hier bent? Kunt u zich nog iets herinneren?’

Tom probeert zich te concentreren, maar er schieten alleen steken door zijn hoofd, geen herinneringen, althans niet iets wat zijn verblijf in Londen zou kunnen verklaren. Hij haalt zijn schouders op en grijpt naar zijn kloppende hoofd. Zijn vingers ontdekken een grote pleister, de voorzichtige aanraking doet hem ineenkrimpen.

‘U hebt waarschijnlijk een harde klap op uw hoofd gekregen,’ stelt dr. Harris vast. ‘Waarschijnlijk is uw geheugen daardoor licht aangetast.’

‘Hoe ben ik hier terechtgekomen?’

‘Met een ambulance. U bent in een binnentuin in Clerkenwell door een bewoner gevonden in een vuilcontainer.’

‘In een wat?’

‘In een afvalcontainer. Voor huisvuil. U was bewusteloos.’

‘Ik... oké.’ Tom is nog steeds duizelig. Zijn blik dwaalt af naar het raam, hij probeert zich op het parlamentsgebouw te concentreren, maar hij ziet niet scherp.

Plotseling voelt hij de warme handen van dr. Harris, een op zijn schouder, een op zijn borst. Met zachte aandrang dwingt ze hem weer te gaan liggen. Het kussen geeft ritselend mee onder zijn hoofd. Het voelt beter om weer te liggen. ‘Hebt u mijn vrouw al op de hoogte gebracht?’

‘Uw vrouw?’ Dokter Harris kijkt hem met een verontschuldigende blik aan. ‘Dat was helaas niet mogelijk. Ik wist uw naam zelfs niet tot zojuist...’

‘In mijn jack zitten mijn portemonnee en mijn telefoon...’

‘U had niets bij u,’ zegt dokter Harris.

‘Hoe bedoelt u dat, ik had niets bij me?’

‘Nou, geen papieren, geen geld, geen kleding...’

‘Ook geen tas of koffer?’

Haar ogen twinkelen weer verontschuldigend als ze met haar hoofd schudt. Daar is ze echt goed in, verontschuldigend kijken. ‘Nee, niets, zelfs geen kleding, zoals ik al zei. U bent naakt uit die container gevist.’

Naakt. In een afvalcontainer. Eén absurd moment vraagt

Tom zich af wat van die twee het ergste is.

Dokter Harris neemt hem zwijgend op. Haar lichtblauwe ogen stralen boven het witte masker. Tom ziet een paar zomer-sproeten rond haar ogen en moet aan Viola denken.

Ze fronst haar wenkbrauwen alsof ze Viola in zijn ogen voorbij heeft zien komen. ‘Herinnerde u zich net iets?’

‘Ik moest alleen aan mijn zusje denken.’

‘Een herinnering van langer geleden, of een uit de laatste dagen?’

‘Wat maakt dat voor verschil?’

‘U hebt kennelijk last van retrograde amnesie, achterwaarts, zeg maar,’ legt dokter Harris uit. Ze wijst naar het verband om zijn hoofd. ‘U bent neergeslagen. Alles van vóór die klap bent u vergeten. De vraag is alleen hoe lang de tijdsspanne is die u bent vergeten. Het zou helpen als u zich iets recents kunt herinneren. Dan kunnen we vaststellen hoeveel u kwijt bent.’

‘Hoe lang is gebruikelijk?’

‘Gebruikelijk is bij amnesie niet aan de orde. Dat is bij iedereen anders. Soms gaat het om uren, maar er zijn ook mensen die hun hele leven zijn vergeten.’

Tom staart haar aan. *Hun hele leven*. Hij weet tenminste nog hoe hij heet en waar hij werkt.

‘En?’ vraagt ze.

‘Wat, en?’

‘Uw zusje. Van wanneer dateert die herinnering?’

‘Van lang geleden,’ zegt hij. ‘Van haar begrafenis.’ Ze hoeft niet te weten dat Viola net nog hier in de kamer bij hem was. De neurologische onderzoeken waar ze hem dan aan zou onderwerpen, zouden nooit meer ophouden.

‘O. Dat... dat spijt me. Hoe oud was ze dan, toen ze...’

‘Tien.’ Hij schraapt zijn keel. ‘Tien jaar oud.’ Zijn stem kraakt niet meer, maar klinkt wel schor.

Even blijft het stil.

‘Kan ik iemand voor u bellen?’ verandert dokter Harris van onderwerp. ‘Uw vrouw? Uw ouders?’

‘Ik, eh... Wanneer denkt u dat ik hier weg kan?’

Ze haalt haar schouders op. ‘Met een beetje geluk over een paar dagen. We moeten nog wat tests afnemen.’

Tom knikt.

‘Als de telefoonnummers van uw familie u niet te binnen schieten, geeft u mij dan hun namen en adressen. De rest regelen wij wel.’

‘Hoe laat is het?’ vraagt Tom.

‘Bijna twaalf uur ’s nachts.’

‘Zo laat?’ Tom overweegt of het zin heeft om rond deze tijd te bellen. Anne zou alleen maar vreselijk schrikken en verder toch niets kunnen doen. En zijn vader? Een schaduw trekt langs zijn geheugen, ruzie, het gesloten, wasbleke gezicht van zijn vader, het idee dat ze niet meer met elkaar praten. Maar waarom niet?

‘Misschien kunnen we het beter morgen doen,’ mompelt Tom uitgeput. ‘Het nummer van mijn vrouw is...’ Hij zwijgt. Hij kan het zich echt niet herinneren. Dat komt ervan als je alleen de lijst met nummers in je telefoon nog gebruikt. ‘Ze heet Anne. Anne Babylon. We wonen in Kreuzberg... of belt u met de recherche in Berlijn, de afdeling Moordzaken.’ Hij zwijgt opnieuw. Ook dat nummer is hij kwijt. ‘Bij Moordzaken kennen ze mij. Mijn vrouw ook.’

‘Moordzaken, politie in Berlijn. En uw vrouw heet Anne. Ik regel het. Morgenochtend bel ik ze.’ Dokter Harris knikt naar hem. ‘Ik laat u verder alleen. U hebt rust nodig.’

‘Dank u,’ fluistert Tom slaperig.

Ze staat al bij de schakelaar en doet het licht uit. Alleen een nachtlampje blijft branden. Ziekenhuisschemering. Vage schaduwen. De ademhaling van een andere patiënt achter het kamerscherm. Het parlement, dat ’s nachts oplicht aan de oever van de Theems, als een oorlogsschip waarvan de mast te veel naar één kant is opgeschoven. De slagschaduw die de klokken-toren werpt. Hoe ben ik in godsnaam in Londen terechtgekomen? Waarvoor?

‘Ik kom later nog even naar u kijken,’ zegt dokter Harris zachtjes. Ze klinkt zorgzaam, moederlijk, net als Anne, als ze hetzelfde tegen Phil zegt. Hun zoon is drie, dat weet Tom. Plotse-ling overvalt hem het vreemde gevoel dat hij Phil al heel lang niet meer heeft gezien. Tom mist hem, hij voelt de pijn bijna fysiek. Achter het kamerscherm hoort hij dokter Harris zachtjes met de andere patiënt praten. Tom valt in slaap, hij belandt in een verwarde droom waarin hij van de Tower Bridge springt en op de bodem van de Theems naar Viola zoekt, maar hij vindt alleen maar een opgeblazen, spierwitte man, in ijzerdraad gewikkeld.